N° 305. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 24 en 25 December.

Ter hoofde van het invallend KERSFEEST, zal er geen *Dingsdagsche Courant* worden uitgegeven.

NATIONALE MILITIE.

LIGTING VAN 1838.

OPROEPING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet hebbende dat volgens de bepalingen bij de Wetten, betrekkelijk de Nationale Militie, met de werkzaamheden daartoe weder een aanvang zal dienen te worden gemaakt.

BRENGEN ter kennis van allen en een ieder die zulks aangaat;

Dat alle Jongelingen welke geboren zijn in den jare 1819, onverschillig of zij al dan niet redenen van vrijstelling mogten hebben, alsmede die genen welke hun verblijf binnen dit Rijk zijn komen vestigen, en als Ingezetenen moeten worden beschouwd, (voor zoo verre deze laatsten nog in de jaren der Militie vallen), verpligt zijn, zich voor de Ligting van den jare 1838, te doen inschrijven, ten Stadhuize alhier, en wel in voege als volgt:

De bewoners van wijk A, op Woensdag den 3. Januarij, 1838.
De bewoners van wijk B, op Donderdag den 4. Januarij, 1838.
De bewoners van wijk C, op Vrijdag den 5. Januarij, 1838.
De bewoners van wijk D, op Maandag den 8. Januarij, 1838.

Iederen dag des voormiddags van *tien* tot *twaalf* en des namiddags van *drie* tot *vijf* uren.

Terwijl de Ouders, Voogden of Bloedverwanten verpligt zijn, in deze voor hunne Minderjarigen of Pupillen, zelve, buitenslands, al of niet tegenwoordig zijn, mitsgaders de Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staanden, de belangen te behartigen, door het doen der bij de Wet gevorderde aangifte, en dat alle dezelven daar voor verantwoordelijk zijn.

Zullende die genen, welke zich op de hier boven vastgestelde dagen, of uiterlijk op *den 20. Januarij, 1838*, niet hebben aangegeven, alsnog worden ingeschreven of nagevoegd aan het einde van het Register, en dezelve tevens, overeenkomstig Art. 8 der Wet van den 27. April 1820, worden verwezen in eene boete van niet minder dan *vijf guldens* en niet te boven gaande de som van *honderd guldens;* of ingeval van volstrekt onvermogen, tot eene gevangenis van vier dagen tot zes weken. — Terwijl zij die zich voor *den 28. Januarij, 1838*, niet hebben laten inschrijven, volgens Art. 10 der evengemelde Wet, dadelijk zullen worden gearresteerd en naar de Hoofdplaats der Provincie overgebragt, ten einde aldaar door den Heer Gouverneur en twee Leden der Gedeputeerde Staten te worden onderzocht, en, niet ongeschikt tot de dienst bevonden wordende, aan den Provincialen Kommandant ter inlijving overgegeven te worden; — zullende zij bovendien het dubbeld der voormelde boete betalen, ten ware zij wettige redenen van vrijstelling mogten hebben, in welk geval zij zonder boete zullen worden ingelijfd.

Vermanende Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, om de hier bovengenoemde tijdsbepaling exactelijk in het oog te houden; alsmede, dat dezelven hunne *Doop-* en *Geslachtnamen* naauwkeurig en duidelijk opgeven, en op gelijke wijze de Doop- en Geslachtnamen hunner Ouders of Voogden, mitsgaders preciese opgave worde gedaan hunner woonplaats, met aanduiding van de Letter en Nommer hunner Wijk, en zulks om voor te komen, alle de onaangenaamheden en verwarringen, welke voor de Ingeschrevenen zelve, hetzij uit eene verkeerde opgave en spelling der namen, of uit het gebrekkige in het opgeven der woonplaats als anderzins, zouden kunnen voortvloeijen; terwijl zij die niet binnen deze Stad zijn geboren, derzelver geboorte- of doop-akte moeten medebrengen, hetwelk de Regeringen der plaatsen waar zij geboren zijn, verpligt zijn hun *gratis* af te geven.

Wordende verder, naar aanleiding van Art. 21 der Wet van den 8. Januarij, 1817, mitsgaders van Art. 3 der Wet van den 27. April, 1820, tevens ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat alle voor zich zelve dienende Manschappen, die in den loop van het laatstvoorgaande jaar, hetzij door het overlijden van den Vader, of wel Moeder Weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke Separatie of Echtscheiding der Ouderen, of door overlijden van eenen Stiefvader en Stiefmoeder, of eindelijk ook door het overlijden van een of meer Broeders of Zusters, regt, of vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen van Art. 91 en 94, hebben verkregen, en dienvolgens hun ontslag verlangen, zich jaarlijks, *vóór den vijfden Januarij*, aan het Plaatselijk Bestuur in geschrifte moeten adresseren, met overlegging van de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften bij de aangehaalde 91. en 94. Artikelen gestatueerd; zijnde de Ouders, Voogden, Curators en Gemagtigden van de belanghebbenden, evenzeer als de Manschappen zelve, bevoegd om zoodanige aanvrage te doen.

Vermanende dienvolgens die genen, welke gedurende den loop van den jare 1837, zich in de gevallen als hier boven omschreven mogten hebben gebragt, om uiterlijk *vóór den vijfden Januarij* 1838, hunne reclames aan Burgemeester en Wethouders, in geschrifte, in te dienen, met overlegging van de noodige bewijzen; zijnde uitdrukkelijk bepaald, dat alle aanvragen om ontslag uit de Dienst welke na gezegde tijdsbepaling worden ingediend, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde zijn, voor het jaar 1838, niet meer worden aangenomen.

Terwijl eindelijk, gelet op het 29. Artikel der Wet op de Nationale Militie, dato 8. Januarij, 1817, houdende: dat de Nationale Militie, zoo veel mogelijk zal genomen worden uit VRIJWILLIGERS, waartoe ingevolge Art. 31, zullen worden aangenomen alle Ingezetenen, welke op den 1. Januarij van ieder jaar, ongehuwd zijn, hun *negentiende* jaar zijn ingetreden en hun dertigste nog niet hebben volbragt, ten ware zij reeds in Dienst der Nederlandsche Armée of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van *vijf- en dertig* jaren zullen worden toegelaten; - hebbende voorts de lengte van één El, vijf honderd zeventig Strepen (vijf Rijnlandsche voeten) en binnen deze Stad ten minste gedurende de laatste vijftien maanden gewoond hebbende.

Alsmede gelet op het besluit van den Heere Staatsraad Gouverneur der Provincie NOORD BRABAND, van den 17. Maart, 1817, n°. 18, waarbij te kennen wordt gegeven, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 6. Maart te voren Litt. H., de Gratificatie van wege de Gemeente aan de Vrijwilligers, in gevolge Art. 32 der Wet van den 8. Januarij 1817, toe te leggen, heeft bepaald op DERTIG GULDENS.

Bij dezen worden opgeroepen alle de genen, die de voorschreven vereischten bezittende, genegen mogten zijn als VRIJWILLIGERS bij de Nationale Militie te dienen, en hierdoor het Contingent dezer Stad zouden willen aanvullen of verminderen, om zich daartoe ter Secretarij dezer Stad aan te geven, alwaar het *Register van Vrijwillige Inschrijving* zal open leggen, van dato dezes tot en met de geheele maand Januarij des aanstaanden jaars 1838, dagelijks, des voormiddags van tien tot twaalf ure, uitgenomen de Zon- en Feestdagen. — Wordende aan ieder Vrijwilliger toegesproken eene Premie van *Dertig Guldens*, van Stads wege te betalen, zoodra dezelve tot die Dienst door den Militie-Raad zal zijn goedgekeurd.

BREDA, den 14. December 1837.

DE ROY, vt.

Ter Ordonnancie van dezelven.

De Secretaris der Stad,

H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

PARIJS, den 21sten December.

De kamer van afgevaardigden heeft zich gisteren en heden met de verificatie van de volmagten der leden blijven bezig houden. Men verwachtte dat eenige betwiste verkiezingen, onder anderen die van het tweede arrondissement van Parijs, waar de heer *Levebvre* op den heer *Laffitte* de overhand had, die van Beziers, waar de heer *Viennet* slechts met eene stem voor den heer *Flourens* moest onderdoen, terwijl er eenige twijfelachtige stembriefjes waren, en eindelijk de verkiezingen te Pont-Rousseau, nog tot levendige discussien in de kamer zouden leiden.

De afgevaardigden hebben in hunne bijzondere vereenigingen vooral de kwestie der benoeming van den heer *Levebvre* besproken. Verscheiden der nieuw benoemde leden zijn daarbij tegenwoordig geweest, doch de meesten hunner zijn nog zeer op hunne hoede en onthouden zich van voor hunne gevoelens uit te komen; sommigen, zegt men, uit een zuiver beginsel, doch andere om zich als 't ware van den ministeriëlen kant te laten omkoopen.

De generaal *Sebastiani* heeft voor Ajaccio verkozen; daardoor is de kwestie zijner benoeming te Bastia komen te vervallen, alwaar de prefect van Corsica, *Jourdan*, zeer ongeoorloofde middelen had aangewend, om den generaal te doen verkiezen.

— Er hebben op dit oogenblik groote veranderingen plaats in het personeel der hoofdofficieren die in militaire afdeelingen en onder-afdeelingen bevel voeren.

— Gisteren is te Parijs met de verkiezingen voor de maires der hoofdstad een aanvang gemaakt. De posten van de nationale garde zijn door de linietroepen bezet geworden, terwijl de nationa-

onale garden gelegenheid te geven om aan deze verkiezingen deel te nemen. Het schijnt nu zeker, dat met het volgend jaar eenige posten door de nationale garde niet meer zullen bezet worden.

— Eergisteren is *Vidocq*, krachtens een mandaat van den prefect van policie, in verzekerde bewaring genomen. Nog den vorigen dag had hij in handen van den procureur des Konings eene nieuwe klagt, wegens misbruik van magt tegen den prefect van policie en de commissarissen, leden der commissie van onderzoek, ingediend. Ten gevolge van een door hem ondergaan verhoor, is er eene nieuwe huiszoeking in zijne woning bevolen.

— Men zegt dat het dagblad *la Paix* met den 1 januarij op nieuw zal verschijnen.

— Uit het zuiden van Frankrijk verneemt men, dat in verschedene plaatsen, als te Toulouse, Foix, Perpignan, zich schokken van aardbeving hebben doen gevoelen.

— Van de spaansche grenzen schrijft men uit Bayonne van den 13den, dat de voorgenomene karlistische expeditie waarschijnlijk reeds zou opgetrokken zijn, wanneer de 12 of 14 kastiliaansche bataillons, die haar moeten uitmaken, behoorlijk uitgerust waren; hun ontbraken nog vele behoeften, vooral geld. Men zeide steeds dat de Baskiers en Navarrezen den Ebro niet meer over willen trekken, maar gaarne zouden zien, dat de Kastiliänen uit hunne gewesten afweken.

Don *Carlos*, die den 13den nog te Amurrio was, wilde men dat van zijn voornemen had afgezien om naar Villa-Franca te gaan; hij zoude zich naar Onate of Elorrio begeven, beducht dat anders in zijn afwezen de op zijn bevel gevangen gehouden generaals zich onafhankelijk mogten verklaren.

Sedert het vertrek van *Espartero* uit Pampeluna is er in die streken volstrekt niets voorgevallen.

— De berigten uit Madrid tot den 13den gaande, houden, dat het ontwerp van adres, na eene dorre beraadslaging van negentien dagen, onveranderd, zonder amendement of wijziging, is aangenomen. Thans hield de kamer zich bezig met langgerekte discussien over de geldigheid van een aantal verkiezingen.

De heeren *Toreno* en *Cordova* waren een paar dagen te voren in de hoofdstad aangekomen. De eerste zou terstond een bijzonder onderhoud met de Koningin-Regentes gehad hebben. Men dacht dat beiden, de heer *Toreno* en de generaal *Cordova*, bij de ministeriele verandering, die men te gemoet zag, in aanmerking zouden komen, en reeds werden er combinatien rondgedragen, waarbij de portefeuille van oorlog voor den generaal *Cordova* wierd bestemd. In de cortes heeft een der leden, de heer *Carrasco*, het voorstel gedaan, om het tegenwoordig bestuur als 's lands vertrouwen onwaardig te verklaren; zijn voorstel had echter geen gevolg, op de aanmerking van een der ministers zelven, dat het tegenwoordig kabinet weldra ontbonden zou zijn.

Men dacht te Madrid dat de verkiezingen van Cadix zouden vernietigd worden.

Te Madrid hielden de voorstanders der bewegingsgezinde partij bijeenkomsten om over de nieuwe verkiezingen der hoofdstad te beraadslagen.

Narvaez was nog niet naar Jaen, en *Mendez Vigo* nog niet naar Estramadura vertrokken.

— Op de beurs was zoowel gisteren als heden eene daling in den koers der binnenlandsche fondsen merkbaar; de handel was overigens onbeduidend. Men sprak veel ter beurze over hetgeen heden in de kamer moest voorvallen omtrent de keus van den heer J. *Lefebvre*; men wilde, dat het besluit der kamer eene aanduiding voor de algemeene strekking der tegenwoordige zitting konde geven, en dat, zoo de heer *Thiers* en zijne volgelingen, tegen de toelating stemden, zij de balans ligt zouden doen overslaan. De notering was heden (21 *December*): 5 pCt. 107,60; 3 pCt. 79; Nap. renten 97,90; Sp. 20¾; Port. 19½; Rom. L. 100⅝.

Nederlanden.

Breda den 23sten December.

De zitting van de tweede kamer der Staten-Generaal werd gisteren ten half twee ure onder het voorzitterschap van den heer *Sijtzama*, geopend.

Bij de kamer waren ingekomen drie verzoekschriften betrekkelijk het aanhangige ontwerp van wet, ten aanzien van het tarief der regten op den in-, uit- en doorvoer, welke aan de commissie tot de petitien verzonden werden. Deze stukken zijn van eigenaren van glasblazerijen, te Leerdam, Duren, prov. Gelderland, en te Amsterdam, alle bezwaren voordragende tegen het aanhangige ontwerp, nopens het tarief voor zoo veel betreft het op Nederlandsche schepen te leggen inkomend regt op steenkolen.

De commissie tot de verzoekschriften heeft verslag gedaan;

Bij monde van den heer *Rengers*: op een verzoekschrift van *Jan Ulken* en een groot aantal andere eigenaren van hooge veenen bij, om en aan het stadskanaal in de provincie Groningen en Drenthe, die, onder anderen, te kennen geven, dat zij met de meeste voldoening hebben vernomen, de vaderlijke zorg van de hooge regering tot instandhouding en de opbeuring van een zoo belangrijken tak van volksvlijt en nijverheid, als de exploitatie van de hooge veenen in ons Vaderland uitmaakt, door eene belasting op de steenkolen bij den invoer voor te dragen, welke zij vermeenen, dat nu, door de gelijkstelling van de Pruissische en Engelsche met de Nederlandsche schepen, zoo goed als vervallen konde worden beschouwd; voorts merken zij aan, dat alle prijzen voor de kolen besteed, door buitenlanders worden geprofiteerd, terwijl de prijzen van de inlandsche brandstoffen geheel door inboorlingen worden genoten; terwijl zij nog te kennen geven, dat de landbouw, welke zij als den voornaamsten tak van volksbestaan beschouwen, door de wegruiming van die brandstof uitgebreid wordt. Eindelijk vermeenen zij, dat tegen deze belasting op den invoer door branders en andere fabrikanten welligt klagten zullen worden aangeheven; dat deze alle echter hun oogenblikkelijk voordeel beoogen of niet zullen medewerken, tot uitbreiding van de inlandsche volksvlijt; dat de lange turf met meer voordeel in de fabrijken kan gebezigd worden, en dat de dikwerf geopperde klagten over de beperkte wijze van stoken kan worden weggenomen, wanneer de administratie bij het gebruik van inlandsche brandstoffen een langer termijn verleende. Ten slotte betoogen zij, dat de heffing van deze belasting bij den invoer overeenkomt met de voorschriften van eene gezonde staatshuishoudkunde. Zij smeeken Hun Ed. Mog. eerbiedig de voorgestelde wet op het tarief, immers wat de steenkolen betreft, aan te nemen.

2°. Op een verzoekschrift van *E. B. L. Maritz* en comp., fabrikanten in koper en andere metalen te 's Gravenhage, die, integendeel, verzoeken, dat de voorgedragene wet, betrekkelijk het tarief, niet moge worden aangenomen en daarvan den ondergang hunner en alle andere fabrijken, die steenkolen behoeven voorspellen. Door de voorgestelde maatregelen worden de fabrijken in de onmogelijkheid gebragt, om de mededinging met vreemden kunnen volhouden.

Bij monde van den heer *Frets*: op een verzoekschrift van de eigenaren van twee glasblazerijen, de eene gelegen in de gemeenten Kralingen bij Rotterdam, en de andere in de gemeente Zwijndrecht over Dordrecht met name *J. F. Hofman en zoonen*, mitsgaders van de eigenaren van eene glasblazerij bij Delft, met name *Boers en comp.* alle dezelfde klagten tegen het voorgedragenen ontwerp, nopens het tarief, voor zoo verre het artikel steenkolen betreft, voordragende.

Bij monde van den heer *Vijfhuis* of drie verzoekschriften, alle hetzelfde onderwerp betreffende, als van 1°. *J. Backer*, fabrikant van inlandsche stroopen te Oosterbeek bij Arnhem; 2°. van onderscheidene koopLieden in steenkolen te Arnhem; en 3°. van eigenaren der stoom-koperpletterij te Voorst, prov. Gelderland, en *Nederburgh*, *van Bögel en comp.* eigenaren der ijzergieterij te Deventer. In deze requesten wordt op het bekomen van vrijdom of restitutie van de te betalen regten aangedrongen. De verzoekers verlangen dit te meer, omdat de accijns op de brandstoffen naar zij aanvoeren, reeds zoo hoog opgevoerd is, dat het gevaarlijk zou zijn den prijs van dezelve nog hooger op te doen stijgen. Zij houden het er voor, dat de aanneming van het gedane voorstel verderfelijk wezen zou voor den handel, de fabrijken en de nijverheid. Zij zouden het wenschelijk achten, dat de steenkolen vrij en onbelast konden worden ingevoerd. Zij verzoeken alzoo, dat het voorgedragen ontwerp, houdende veranderingen in het tarief der regten op den in- uit- en doorvoer, niet worde aangenomen, en indien daartegen onoverkomelijke bezwaren mogten bestaan, alsdan eene wet vast te stellen, waarbij vrijdom of restitutie van inkomend regt verleend wordt aan zoodanige fabrijkanten, die hunne steenkolen met volle ongebroken ladingen van buiten 's lands zullen inslaan.

Overeenkomstig het daartoe door de commissie tot de petitien gedane voorstel, gegrond op de overweging, dat deze verzoekschriften betrekking hebben tot een bij de kamer aanhangig ontwerp van wet, wordt besloten alle deze stukken ter griffie neder te leggen. Bovendien wordt, op voorstel van onderscheidene leden besloten de gedane verslagen te doen drukken en ronddeelen.

Bij monde van den heer *Star Busman*, op een verzoekschrift, waarbij ontslag uit de militaire dienst gevraagd wordt. — Als buiten de bevoegdheid der kamer liggende, wordt daaromtrent overgegaan tot de orde van den dag.

De voorzitter zegt, dat er op dit oogenblik niets meer aan de orde van den dag is en de werkzaamheden der kamer geschorst worden tot op Woensdag, den 28sten Februarij aanstaande; 's middags ten 2 ure. Derhalve is, ten gevolge van de nadere, in de afdeelingen gemaakte bedenkingen, ten aanzien van het ontwerp van wet, houdende veranderingen in het tarief, de afdoening van die voordragt almede tot in de maand Maart 1838 verschoven geworden.

— De eerste kamer van de Staten-Generaal heeft gisteren de begrootingswetten voor 1838; benevens de voordragten voor de militie en woelingen, kortelings door de tweede kamer aangenomen, goedgekeurd.

— Zijne Majesteit heeft bepaald, dat de eerste of oudste officieren aan boord van de thans in dienst zijnde Rijks stoomschepen *Phoenix* en *Curaçao*, of den 1 januarij aanstaande van, de toelage zullen genieten van eersten officier tegen 100 gulden 's jaars, bij Hoogstdeszelfs besluit van 29 augustus 1816 ingewilligd, en hetwelk mede toepasselijk zal wezen op nader in dienst te stellen stoomschepen, ofschoon eene mindere bemanning hebbende dan 90 koppen.

— Bij 's Konings besluit van den [illegible], is aan den luitenant-kwartiermeester bij het korps mariniers, *F. S. G. Gautier*, eervol ontslag uit die betrekking verleend; wijders is aan hem opgedragen de functie van luitenant-adjudant bij den schout-bij-nacht *Ziervogel*, inspecteur van genoemd korps.

— Bij koninklijk besluit is de heer *W. C. E.* baron *de Geer*, advokaat te Utrecht benoemd tot eersten ambtenaar der eerste klasse, voor de Oost-Indie.

De berigten uit Brussel van gisteren houden niets nieuws omtrent de zaak van het Grünenwalder bosch. In de zitting der belgische vertegenwoordigers van gisteren, werd door den minister van oorlog, op grond zoo hij zeide der vreeze dat het oorlogsbudget in deze maand nog niet mogt aangenomen zijn, een voorloopig crediet van [illegible] millioenen franken aangevraagd, welke som hij oordeelde dat noodig was, om in de behoeften van het oogenblik en in de loopende kosten voor de oprigting van een speciaal korps troepen in het Luxemburgsche, te voorzien.

— Te Molenbeek, even buiten Brussel, is gisteren morgen de uitgebreide fabriek van den heer *Vanhougarden* door brand vernield; de schade werd op 250,000 fr. begroot. De vernieling dezer fabriek is te ongelukkiger, dewijl daardoor 3 à 400 personen gedurende den winter, zonder arbeid zijn geraakt.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 101; O. Met. 105¼; Spanje; 19¾; Nap. rent. 92; B. Tav. 39; Sicil. 90½; Rom. L. 100¼; Certif. te Antw. 98⅞; Braz. 79¾. — Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅜ pCt p. pap.

Het besluit waarbij de koning van Hanover de zeven Göttinger hoogleeraren uit hunne posten ontzet heeft wordt thans door de duitsche bladen medegedeeld. Op het vernemen van dit besluit en de militaire toerustingen is te Göttingen veel beweging ontstaan; de rust is echter niet gestoord geworden. De professor *Dahlmann* en ook de overige hoogleeraren hebben aan de de deuren hunner kollegie-kamer een berigt aangeplakt, dat zij op 's konings bevel hunne lessen moesten staken, en daarbij tevens de studenten verzocht om zich rustig en ordelijk te gedragen. Van de drie gebannen hoogleeraren, *Dahlmann*, *Gervinus* en *Grimm*, begeven de beide eersten zich naar Kassel. De heer *Dahlmann* is reeds vertrokken en door de studenten tot aan de Hessische grenzen uitgeleid.

In onderscheidene plaatsen van Duitschland gaat men met ontwerpen van adressen aan de zeven Gottingen hoogleeraren rond, zelfs zijn er voorstellen gedaan, om aan dezelve geldelijke ondersteuningen te doen toekomen.

De heer *von Bunsen*, pruissische gezant bij het Pauselijke Hof, is den 11den, van Berlijn naar Rome gaande, te Weenen doorgereisd, waar men onderrigt wilde zijn dat hij in last had den Paus ophelderingen wegens het voorgevallene met den aartsbisschop te geven.

— Volgens berigten uit St. Petersburg, zou de keizer den 20sten dezer Moskau verlaten en naar eerstgemelde hoofdstad terugkeeren.

Blijkens de jongste berigten uit Londen is de wet op de civiele lijst in het lagerhuis ten derde male gelezen, nadat het hernieuwd voorstel van den heer *Hume*, om de som van 385,000 p. st. tot op 335,000 te verminderen, zonder stemming verworpen was. Verscheidene andere voorstellen van de radikale partij als betrekkelijk de pensioengelden waarover de koningin beschikken kan, alsmede om de som voor de geheime uitgaven te weigeren, vonden evenmin bijval, welk een en ander het bewijs gaf, dat de whig-en-tory, partij elkander ondersteunen, wanneer het op de handhaving van de waardigheid der kroon aankomt; en dat de radikalen, zoo dikwijls zij op zich zelve staan, slechts eene zwakke partij en het lagerhuis uitmaken.

Lord *Palmerston* heeft op de vraag van sir *H. Hardinge*, wegens de afdanking van het engelsch hulp-legioen in Spanje, ten antwoord gegeven, dat er geen tijd verzuimd zou worden in het behoorlijk huiswaars voeren der manschappen, welke dat legioen hebben uitgemaakt.

Buiten de eerste lezing der wet op de civile lijst, die dingsdag heeft plaats gehad, hebben de verrigtingen van het Hoogerhuis niets van algemeen belang opgeleverd.

— Brieven uit Malta, van den 29 november, behelzen het berigt, dat Z. D. H. hertog *Bernard* van Saxen-Weimar en deszelfs Zoon aldaar aangekomen en na den afloop der quarantaine door den Gouverneur van dat eiland ontvangen en ter maaltijd genoodigd waren.

BERAADSLAGING OVER DE BEGROOTING.

Het aannemen der begrootingswetten heeft ongetwijfeld eenen vrij algemeen goeden indruk gemaakt; zulks kon niet wel anders, omdat daaruit van nieuws af bleek, dat tusschen de Regering en de vertegenwoordiging der Natie zoodanig wederkeerig vertrouwen en eendragt bestaat, als er in constitutionele staten wenschelijk is, dat er gevonden worde. Wij hebben ondanks de reeks van bedenkingen en bezwaren gemeend, dat de begrooting niet onaanneemlijk was, en wij verheugen ons, minder omdat eene gelukkige uitkomst op die meening het zegel heeft gedrukt, dan wel om de wijze waarop die inkomst is verkregen. Maar het is daarom niet geheel overbodig, om de discussie over de begrooting in sommige punten na te gaan, waartoe ruime stof tot overweging voorhanden is. Wij vangen aan met te zeggen, dat wij de aanneming der begrootingswetten gelukkig noemen; en dat wel omdat, ofschoon de wets-ontwerpen aan velerlei bezwaren onderhevig waren, zoo als ieder voortbrengsel van menschelijk brein, nogtans overwegende redenen aanwezig waren, om de begrooting niet af te wijzen; en aan Europa de overtuiging te geven dat ondanks den moeijelijken toestand, waarin ons Rijk verkeert, de vertegenwoordiging niet schijnt te deelen in het van buitenlands verspreide denkbeeld, als of onze regering, altijd hakende naar het herkrijgen van Belgie, het tijdstip eener beëindiging van het *statu quo* moedwilliglijk verwijderde. Te meer verblijdt ons de aanneming der begrootingswetten, omdat het de zedelijke overtuiging moet doen ontstaan, dat ondanks den ongunstigen indruk dien de voorduring van het *status quo* op ons financiewezen stempelt, het onzeker houden van ons lot de natie geenszins dermate ontmoedigt, dat zij nog niet een penningske zou afzonderen om 's lands lasten te kwijten, waar zij vroeger getoond heeft voor de eer en het regt van Nederland bloed en leven over te hebben; en door generlei dwangmaatregelen, zelfs door de beproefde sluiting der havens, zich niet daarvan heeft laten afschrikken. Zij dus, die de misdadige hoop hebben gekoesterd, als of eene scheuring tusschen Regering en Volk de eerste handelbaarder zoude maken, om in alles toe te stemmen, is dus verijdeld. Trouwens de latere aanneming der Wet op de nationale militie over 1838, met overgroote meerderheid neemt allen twijfel omtrent eene eenstemmigheid van gevoelen weg. Over het juist ontstane geschil het betrekkelijk Luxemburger Grunewald werd slechts ter loops gezegd; en hierover voegt nu geene verklaring. Doch met dat al moeten wij hier aanmerken, dat wij alles niet kunnen beamen wat in het midden is gebragt ter gelegenheid der discussie der begrootingswetten. Zonder reeds vroeger geopperde bedenkingen hervoort te brengen, wijzen wij hier op de aanmerking van een der sprekers, dat men de bedenkingen der afdeelingen tegen de begrooting heeft publiek gemaakt; dat deze door de nieuwsbladen zijn opgenomen, en alzoo eene reeks van grieven is opgegaard; dat integendeel die bedenkingen niet dan voor de leden behoorden gedrukt te worden. Wij houden dit gevoelen voor schier alleenstaande in ons land; het is een terugkeer, minstens eene herinnering aan de geheime werkzaamheden der Staten-Generaal, tijdens de Grondwet van 1814; eene geheimhouding, die in het belang der Natie niet te wenschen is dat immer weder wet krijgt; het door de Grondwet van 1815 gewaarborgd regt van openbaarheid des lands aangelegenheden blijve heilig; en worde nageleefd, en niet door overgroote bezorgdheid voor verkeerde meeningen, ingekort. De discussie in het openbaar is niet maar veelal een spiegelgevecht, zij is eene vertooning van poppenspel voor de Natie, als deze voor de openbare beraadslaging over wetten niet vooruit behoorlijk is ingelicht, over het vóór en tegen eener voordragt. Dat de ontwerpen vooraf aan den arbeid der afdeelingen wordt onderworpen is alleszins goed en doelmatig. Het weert vele verkeerdheden in de wet en stelt paal en perk aan alle voorbarigheid; maar dat zulks in het duister zou moeten verborgen blijven, dat de natie slechts door een onbeduidend en oppervlakkig verslag der centrale afdeeling hoogstens zou moeten worden ingelicht, komt ons niet voor als eene stelling van constitutioneelen aard in ons land. — Wij zijn verheugd over de verklaring door de regering medegedeeld, dat de Indische schuld erkend is; en wij hopen dat eene goede administratie het daarheen zal weten te regten, dat als in 1839 deze schuld op nieuw te berde zal gebragt worden, de geldmiddelen die zekerheid aan de geldschieters bieden zullen, dat 's lands verwaarborging dan afgeschaft kan worden; het zou het beste middel zijn, om naijverige bondgenooten voortaan minder belust te doen zijn, om Java ons af te nemen door overmagt. Verder vinden wij een doorslaand bewijs van wederkeerig vertrouwen in de beloften en verzekeringen der regering, ten aanhoore des lands gedaan, dat in 1838 eindelijk de organisatie der regtsmagt en de nieuwe wetgeving *in volle werking* zal worden gebragt; van daar toch dat, uitgezonderd eenige bedenkingen van de heeren *Luzac*, *Luyben* en *Eren*, die het verderfelijke van dat langer dralen met de invoering van dien belangrijken maatregel (voorzeker een eerste parel aan de koninklijke kroon van *Willem I*) hebben uitééngezet, niemand na de gegevene verklaringen, zich bezwaard geacht heeft, alsof de Regering aan haar woord zoude te kort doen. Ten slotte moet hier nog toegebragt worden, dat de minister van financien (aan wien van den beginne af de portefeuille werd aangeboden, en die niet zoo als onlangs een dagblad voorgaf, genomen is bij gebrek van beter) de begrooting met eene eigenaardige rondheid heeft verdedigd, en met minder woordenpraal veel gewonnen heeft, bij zijne mede vertegenwoordigers; en ofschoon wij, bij ons gevoelen blijven, dat er nog veel te verbeteren overblijft, moet het zeker niet onopgemerkt blijven, dat de opvatting der regering, alsof de gemaakte bedenkingen veelal wenken en aanwijzingen inhenden, omtrent voor het vervolg in acht te nemen punten, en niet als bezwaren die de verwerping der begrooting moesten ten gevolge hebben, door de kamer schijnt gedeeld te worden. — Aan het toetsen van het geuit gevoelen van den heer *van den Velden* omtrent de militaire wetgeving over de maritime etablissementen, en over de uitgaven van oorlog zullen wij nader het een en ander in het midden brengen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Landshut* is den 8sten December de voormalige hoogleeraar aan de hoogeschool en lid der Akademie van wetenschappen M. MAGOLD overleden. Hij bereikte den ouderdom van 76 jaren en maakte zich bijzonder door zijne mathematische werken bekend. — Te *Grätz* heeft men in den nacht van den 13den op den 14den een aantal vallende sterren waargenomen; ook daar werd het noorderlicht gezien. Dit verschijnsel is alsoo toenmaals bijna over geheel *Europa* zigtbaar geweest. — De Koninklijke Akademie van kunsten te *Berlijn* heeft bekend gemaakt, dat de tentoonstelling, die onder haar toezigt tot heden om de twee jaren werd gehouden, voortaan jaarlijks zal plaats hebben, en zulks voor het volgend jaar in de tweede helft van de maand September.

RUSLAND. — In het bulletin van de zittingen der Petersburger Akademie van Wetenschappen, van December des vorigen jaars wordt een verslag gevonden van den ridder VON STRUVE, over de voortzetting der driehoeksmetingen naar het Noorden gedaan, waartoe sedert 1830 jaarlijks 10,000 roebels door keizer NICOLAAS zijn verstrekt geworden. De eerste twee jaren, 1830 en 1831, werden besteed tot op de opsporing der driehoekspunten, een arbeid die hoogst moeijelijk was in het weinig bewoonde, door water doorsneden, moerassig en vlak land. Op het einde van 1833 was men zoover gevorderd, dat het in de golf van *Finland* gelegen eiland *Hochland*, tot waar de vroegere hoogtemetingen gingen, met *Kuesware*, noordelijk van *Cajane*, eene streek van 475 werst en [illegible]

onder 64½ breedte, door eene keten van vijftig naauwkeurig gevormde driehoeken verbonden was. Sedert had men getracht den arbeid tot *Tornea* voort te zetten, om de driehoeksmetingen van daar af in verbinding te brengen met die van wege de Stokholmer Akademie in het begin dezer eeuw in *Lapland* bewerkstelligd, waarvan de punten thans meest op Russisch gebied liggen. Het uitzigt bestond nu dat men ook in dit tweede gedeelte van den arbeid naar wensch zoude slagen. — In het bulletin derzelfde Akademie van dit jaar, komt een verslag voor, van de met keizerlijke goedkeuring en ondersteuning ondernomene wetenschappelijke reis van den heer W. FEDROW, in de zuidwestelijke streken van *Siberie* tusschen het *Ural-gebergte* en de rivier *Jenissei*, van den 50sten tot den 60sten graad breedte, met het dubbele doel om de geographische ligging der voornaamste plaatsen op te nemen, en om de afwijkingen en werking der magneetnaald waar te nemen. Gedurende vier en een half jaar heeft deze reiziger met buitengewone volharding aan het doel van zijnen togt zoeken te beantwoorden en een groot aantal astronomische en magnetische waarnemingen gedaan. Aan den *Jenissei* gekomen, ging hij tot den 66sten graad opwaarts en naar het oosten tot *Irkusk*. Den loop der *Jenisei* van de Chinesche grenzen tot den 65sten graad breedte volgende, had hij bevonden, dat tusschen den 60sten en den 65sten graad de betrekkelijke lengte der beste kaarten omtrent 4° onnaauwkeurig is. Op deze wordt de uitstrooming der *Nisohnaja* een graad oostelijker dan de monding der *Sym* aangeduid, terwijl FEDOROW had bevonden, dat de eerste rivier 2⅜° westelijker ligt.

FRANKRIJK. — De Akademische Maatschappij van Kunsten en Wetenschappen te *Blois*, heeft in hare jongste zitting een prijs, bestaande in eene medaille ter waarde van 500 fr. uitgeloofd, voor de best gekeurde lofrede op DENIS PAPIN, van *Blois*, die in *Frankrijk* gehouden wordt voor het eerst op het denkbeeld te zijn gekomen, om de stoom, door middel van een zuiger en een rad, op de vaart van schepen toe te passen.

ENGELAND. — De Akademie te *Dublin* heeft den sterrekundige sir WILLIAM HAMILTON tot haren president verkozen, in plaats van den onlangs overleden Dr. B. LLOYD. — Te *Bristol* hebben eenige vereerders van den dichter CHATTERTON zich tot eene commissie vereenigd voor de oprigting van een monument ter nagedachtenis van dien dichter.

NEDERLANDEN. — De vaderlandsche dichtkunde heeft een groot verlies te betreuren in het afsterven, op den 21sten dezer, van den Nestor onzer tegenwoordige dichters, den algemeenen hooggeachten Mr. JAN VAN WALRÉ, evenzeer uitstekende door zijne dichterlijke begaafdheden, als door de deugdelijkheid van zijn karakter, zijn juist en gezond oordeel en zijne verdere edele hoedanigheden, in den aanzienlijken ouderdom van 78 jaren. — Te *Amsterdam* is mede deze dezer in den jeugdigen ouderdom van slechts 29 jaren overleden de reeds zeer voordeelig als componist en violoncellist bekende toonkunstenaar H. DAMMAN. — In de *Leidsche Courant* leest men: „In den Akademischen tuin alhier bloeit thans een Banane- of Pisangboom, *Musa paradisiaca rubra*, wiens fraaije bloemrijke tros op eenen stam ter hoogte van ruim acht Nederl. ellen staat, en wiens bloemen door de zwellende vruchtbeginselen rijpe vruchten belooven. Slechts in eenen zoo ruimen en hoogen stookkast, als de tuin der hoogeschool sedert eenige jaren bezit, was het mogelijk, dit gewas tot zulk eene krachtige ontwikkeling te brengen. Niet minder bezienswaardig zijn nog twee andere in denzelfden tuin thans bloeijende, zoo fraaije als zeldzame en merkwaardige gewassen, te weten: de *Euphorbia fulgens*, door KARWINSKY, en de *Poinsettia pulcherrima*, door GRAHAM aldus genaamd. Beide zijn eerst voor weinige jaren in *Amerika*, in het rijk van *Mexico*, ontdekt en naar *Europa* overgebragt."

Graanmarkt te Amsterdam.

VAN VRIJDAG 22 DECEMBER.

In Granen weinig omgegaan, de gesteldheid in een doen: 122 pd. o. Wismar Tarwe *f* 207; 127 pd. Norder *f* 202; 128 pd. n. Groninger *f* 200; 121 pd. o. uitb. Pools. *f* 245; 124 pd. Kab. *f* 205; 122, 125 pd. n. Overijss. Rogge *f* 146, 148.

GARST. — In een doen; 102 pd. n. Vriesch. Zomer *f* 101; 104 pd. p. dito *f* 112.

HAVER. — Flaauw: 91 pd. n. fijne *f* 81.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

In publieke veiling werd verkocht iets beschadigde Poolsche Tarwe tot *f* 265, 269, 270, 276.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — In een doen; Deensche *f* 40½ £; geringe Holl. *f* 35½ £.

LIJNZAAD. — Zonder handel.

RAAP- en LIJNOLIE. — Bijzonder laatstgenoemde, meer aangeboden: Per 6/w. *f* 32, Vliegend *f* 31; Mei 1838 *f* 30½, ¼.

LIJNOLIE. — Per 6/w *f* 28; Vliegend *f* 27½ à 27.

HENNEPOLIE. — Per 6/w. *f* 31; Vliegend *f* 30½, 30.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (22 *December*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 53, $52\frac{15}{16}$, 53; dito 5 pCt. 101, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$, 101; Kansb. 22⅝; Amort.Sijndik. 4½ pCt. $93\frac{9}{16}$; dito 3½ pCt. 76⅝; Handelm. 171¾, 172, 171⅞; O. Indie 5 pCt. 99⅝; Ardoins 85 £ $19\frac{7}{16}$; Met. 100¾; Braz. 79¼, ⅜.

Te Breda, bij BROESE EN COMP Boekdrukkers en Boekverkoopers.